Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0519U001746

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-11-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поспєлов Сергій Вікторович

2. Pospielov Serhii V.

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.01.09

Назва наукової спеціальності: Рослинництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 29-10-2019

Спеціальність за освітою: 7.130102 - Агрономія

Місце роботи здобувача: Полтавська державна аграрна академія

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди 1/3, м. Полтава, Полтавський р-н., Полтавська обл., 36003, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавська державна аграрна академія

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди 1/3, м. Полтава, Полтавський р-н., Полтавська обл., 36003, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.43

Тема дисертації:

1. Наукові основи створення продуктивних агроценозів ехінацеї (Echinacea Moench.) в умовах Лівобережної України

2. Scientific bases of creation of productive agrocenoses of Echinacea (Echinacea Moench.) in the conditions of the Left Bank of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Об’єкт дослідження: агробіологічні та агрофітоценологічні особливості ехінацеї пурпурової (Echinacea purpurea (L.) Moench.) і ехінацеї блідої (Echinacea pallida (Nutt.) Nutt.), процеси створення і використання агроценозів та закономірності накопичення біологічно активних речовин в рослинах сортів залежно від агроприйомів вирощування. Мета: обґрунтування створення продуктивних агроценозів ехінацеї пурпурової й ехінацеї блідої, розробка основних елементів технології вирощування для підвищення врожайності сортів та отримання високоякісної сировини і насіння, а також використання обох видів у різних галузях народного господарства. Методи: загальнонаукові, спеціальні (польовий, лабораторний, біохімічний), математично-статистичні. Новизна. Визначено особливості формування продуктивності й якості сировини ехінацеї

пурпурової і ехінацеї блідої, вплив екологічних факторів на ріст і розвиток рослин, якісні показники лікарської сировини. Розроблено та запропоновано методи моніторингу продуктивності ехінацеї в онтогенезі, обґрунтовано шляхи та методи реалізації створення плантацій ехінацеї за однорічним циклом використання, визначено основні параметри формування насіннєвої продуктивності ехінацеї, розроблена методика оцінки урожайності насіння без збирання рослин, визначено оптимальні схеми розміщення рослин насінницьких посівів. Обґрунтовано і реалізовано технологію вирощування і використання агроценозів ехінацеї для різних галузей та технологій, враховуючи продуктивність та якість продукції; розроблено технології створення бінарних посівів ехінацеї як важливої медоносної рослини, обґрунтовано використання отави ехінацеї в кормовиробництві і бджільництві. Теоретично обґрунтовано застосування екстрактів ехінацеї як джерела біологічно активних речовин. Новизну підтверджено 48 патентами України на корисні моделі. Результати. Розроблено і впроваджено методи оцінки продуктивності ехінацеї, визначення якості сировини та насіннєвої продуктивності, що дозволяє проводити моніторинг агроценозів у виробничих умовах без спеціального обладнання. Впроваджено елементи технології створення і використання агроценозів ехінацеї для отримання лікарської сировини з підвищеним умістом активних речовин, медоносних агроценозів на основі бінарних посівів ехінацеї блідої та ехінацеї пурпурової, що сприяє збільшенню тривалості цвітіння на 30-35 діб, а з використанням отави – на 45-50 діб, укосних посівів для кормовиробництва. Ступінь впровадження. Наукові розробки впроваджено у виробництво в умовах СК «Радянське» Кобеляцького району Полтавської області, де зосереджено найбільші площі ехінацеї в Європі, в господарстві стабільно отримують до 2,5-3,5 т/га сухої надземної маси та 1,1-1,5 т/га сухих кореневищ з коренями ехінацеї. У ФГ «Світ» (Дніпропетровська область) були створені медоносні агроценози на основі ехінацеї блідої та ехінацеї пурпурової на площі 3 гектари. В ПП «Нива» Шишацького району Полтавської області впроваджено елементи технології вирощування ехінацеї пурпурової для використання у кормовиробництві на площі 5 гектар. Сфера впровадження: наукові установи НААН, вищі навчальні заклади, агроформування України.

2. Object of study: agrobiological and agrophytocenological features of purple coneflower (Echinacea purpurea (L.) Moench.) and pale purple coneflower (Echinacea pallida (Nutt.) Nutt) from agricultural practices of cultivation. Goal: Substantiation of creation of productive agrocenoses of purple echinacea and pale purple coneflower, development of the basic elements of cultivation technology for increasing the yield of varieties and obtaining high quality raw materials and seeds, as well as the use of both species in different sectors of the economy. Methods: general scientific, special (field, laboratory, biochemical), mathematical and statistical. Novelty: The peculiarities of formation of productivity and quality of raw materials of purple echinacea and pale purple coneflower, influence of ecological factors on plant growth and development, qualitative indicators of medicinal raw materials are determined. Methods of monitoring of echinacea productivity in ontogeny are developed and proposed, ways and methods of realization of creation of plantations of echinacea on a one-year cycle of use are grounded, basic parameters of formation of seed productivity of echinacea are determined, the method of estimation of seed yield without planting has been developed. The technology of cultivation and use of Echinacea agrocenoses for different industries and technologies has been substantiated and implemented, taking into account the productivity and quality of production; technologies of creation of binary crops of echinacea as an important honey plant have been developed, the use of echinacea in fodder production and beekeeping has been substantiated. The use of Echinacea extracts as a source of biologically active substances is theoretically substantiated. The novelty is confirmed by 48 patents of Ukraine for utility models. Results: Methods for estimating Echinacea productivity, determining the quality of raw materials and seed productivity have been developed and implemented, which allows the monitoring of agrocenoses in production conditions without special equipment. Elements of technology of creation and use of Echinacea agrocenoses to produce medicinal raw materials with high content of active substances, honey-bearing agrocenoses based on binary crops of pale purple coneflower and purple coneflower are introduced, sowing for fodder production. The degree of implementation: Scientific developments have been introduced into production in the conditions of agrarian enterprise "Radyanske" of Kobelyatsky district of Poltava region, where the largest areas of Echinacea in Europe are concentrated and consistently receive up to 2.5-3.5

t/ha of dry above ground mass and 1.1-1.5 t/ha of dry rhizomes with roots. On the farm "Svit" created honey agrocenoses on the basis of pale purple coneflower and purple coneflower on an area of 3 hectares. Elements of technology of cultivation of purple echinacea for use in fodder production on the area of 5 hectares have been introduced in the agricultural enterprise "Niva" of Shishatsky district of Poltava region. Sphere of implementation: NAAS scientific institutions, higher educational establishments, agricultural formation of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кондратенко Петро Васильович
2. Kondratenko Petro V.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кондратенко Петро Васильович
2. Kondratenko Petro V.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рахметов Джамал Бахлулович
2. Rakhmetov Dzhamal B.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попов Сергій Іванович
2. Popov Serhii I.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федорчук Михайло Іванович
2. Fedorchuk Mykhailo I.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради — Кириченко Віктор Васильович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні — Петренкова Віра Павлівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності — Юрченко Т.А.